

Brusel 15. května 2023
(OR. en)

9134/23

JEUN 83
EDUC 156
SOC 302
EMPL 200
SUSTDEV 72

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o výsledcích devátého cyklu dialogu EU s mládeží

Delegace naleznou v příloze výše uvedené usnesení, které schválila Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném ve dnech 15. a 16. května 2023.

Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o výsledcích devátého cyklu dialogu EU s mládeží

RADA EVROPSKÉ UNIE A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ, ZASEDAJÍCÍ V RADĚ,
PŘIPOMÍNÁJÍCE, ŽE:

1. Cílem tohoto usnesení je zajistit, aby výsledky devátého cyklu dialogu Evropské unie s mládeží byly uznány a uplatňovány relevantními zúčastněnými subjekty na místní, regionální, vnitrostátní a evropské úrovni, jakož i zajistit kvalitu a kontinuitu provádění procesu dialogu EU s mládeží a jeho výsledků. Dále si toto usnesení klade za cíl přispět ke zvýšení transparentnosti dialogu EU s mládeží a poskytnout zpětnou vazbu z práce, která byla vykonána v rámci devátého cyklu i cyklů předchozích.
2. Toto usnesení vychází z usnesení o strategii Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027¹ a jejích evropských cílů v oblasti mládeže, jakož i z přílohy I usnesení, kterým se stanoví pokyny pro řízení dialogu EU s mládeží, a z výsledků předchozích cyklů tohoto dialogu. Strategie EU pro mládež vyzývá k většímu zapojení mladých lidí do dialogu s činiteli s rozhodovací pravomocí a k angažovanosti mladých lidí z různých prostředí a sociálních skupin.

¹ Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, kterým se stanoví pokyny pro řízení dialogu EU s mládeží – Strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027, Úř. věst. C 189, 5.6.2019.

3. Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2316 ze dne 22. prosince 2021 o Evropském roce mládeže (2022) (dále jen „Evropský rok mládeže“) zdůrazňuje potřebu poskytnout mladým lidem příležitosti pro budoucnost, která bude ekologičtější, digitálnější a inkluzivnější.
4. Dialog EU s mládeží je mechanismus umožňující zapojení mladých lidí v EU. Slouží jako stálé fórum pro společné uvažování a konzultace o prioritách spolupráce v oblasti mládeže na úrovni EU, jejím uplatňování a hodnocení, a to mezi činiteli s rozhodovací pravomocí, mladými lidmi a organizacemi, které je zastupují, jakož i výzkumnými pracovníky. Dialog EU s mládeží umožňuje stálé partnerství při řízení těchto procesů na místní, regionální, vnitrostátní a evropské úrovni.
5. Výsledky devátého cyklu dialogu EU s mládeží vycházejí ze tří konferencí EU zaměřených na otázky mládeže, pořádaných v jeho rámci, ze zpětné vazby z vnitrostátních a evropských kvalitativních konzultací a akcí pořádaných během fáze dialogu a z výsledků fáze provádění v členských státech a na evropské úrovni. Tyto výsledky přispívají k začleňování víceúrovňového a meziodvětvového provádění cíle v oblasti mládeže č.10 „Udržitelná zelená Evropa“ a cíle v oblasti mládeže č. 3 „Inkluzivní společnosti“ pod názvem „Spolupráce pro udržitelnou a inkluzivní Evropu“.
6. Velký vliv² na účast mladých lidí měla pandemie COVID-19, která prohloubila nerovnosti mezi různými skupinami mladých lidí. Kromě toho má na mladé lidi a společenství v Evropě závažný dopad i útočná válka Ruské federace proti Ukrajině a následná energetická krize, zvýšená migrace a celosvětová inflace. Během těchto krizí vyšlo ještě více najevo, že mladí lidé s omezenými příležitostmi mají omezenější přístup k lidským, a zejména sociálním právům než mladí lidé s více příležitostmi.

² Eurofound (2021), Impact of COVID-19 on young people in the EU (Dopad pandemie COVID-19 na mladé lidi v EU), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk.

7. Výzva v rámci osmého cyklu určená Evropské komisi a členským státům spočívá v následujícím:
- posílit dlouhodobou institucionální paměť a kontinuitu práce mezi jednotlivými cykly dialogu EU s mládeží;
 - vybídnout k pravidelným výměnám a koordinaci mezi trojicí předsednictví, Komisí a Evropským fórem mládeže, jejichž vedení se ujmu mladí lidé a jimž bude poskytována odpovídající podpora, a ke zveřejnění dokumentace evropské řídicí skupiny na Evropském portálu pro mládež;
 - průběžně poskytovat zpětnou vazbu mladým lidem a mládežnickým organizacím zapojeným do všech fází procesu dialogu EU s mládeží s cílem zajistit smysluplný dialog a účast mládeže na všech úrovních;
 - stavět dialog EU s mládeží do popředí a zviditelnovat jej v rámci akcí na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU a podporovat zapojení mládeže do rozhodovacích procesů na všech úrovních.
8. Soubor nástrojů pro devátý cyklus dialogu EU s mládeží poskytl vnitrostátním pracovním skupinám prostředky ke shromažďování údajů o plánech, které pro cyklus vytvořily, a o příkladech osvědčených postupů, které určily v pěti klíčových oblastech, konkrétně:
- a) informace a vzdělávání;
 - b) činnost a posílení postavení;
 - c) správa věcí veřejných a řízení;
 - d) mobilita a solidarita;
 - e) přístup k infrastruktuře.

V rámci tohoto procesu byly shromážděny názory mladých lidí a proces přispěl k rozvoji pracovních metod a osvědčených postupů, což usnadnilo provádění devátého cyklu dialogu EU s mládeží.

UZNÁVAJÍCE, ŽE:

9. Dialog EU s mládeží je založen na vedení a sdílené odpovědnosti vnitrostátních pracovních skupin, které jsou pokud možno koordinovány národními radami mládeže. Díky tomu se do dialogu může zapojit rozmanitá škála mladých lidí a s tímto procesem jsou takto propojeny různé vnitrostátní, regionální a místní zúčastněné strany.
10. Přínos mezinárodních nevládních mládežnických organizací spočívá v tom, že do politického dialogu vnášejí rozmanité pohledy z celé Evropy a zajišťují kvalitní příspěvek k nadnárodnímu rozměru procesu dialogu EU s mládeží.

SE DOMNÍVAJÍ, ŽE:

11. Vnitrostátní pracovní skupiny a mezinárodní nevládní mládežnické organizace využily celou řadu postupů, jako je dialog a diskuse u kulatého stolu (on-line i off-line), průzkumy v sociálních médiích a cílené činnosti zaměřené na mladé lidi s omezenými příležitostmi.
12. Klíčovým aspektem provádění devátého cyklu dialogu EU s mládeží byla skutečnost, že mladým lidem a mládežnickým organizacím byla svěřena ústřední role při koncipování, plánování, provádění, monitorování a hodnocení cyklu a v souvislosti s navazujícími opatřeními, jakož i v rámci všech činností tohoto cyklu, například zajištěním toho, aby národní rady mládeže předsednických zemí měly právo spolupředsedat evropské řídicí skupině.

BEROU NA VĚDOMÍ NÁSLEDUJÍCÍ DOPORUČENÍ KONFERENCE EU O MLÁDEŽI³:

13. Doporučení týkající se dílčího tématu 1 „Informace a vzdělávání“: „Požadujeme, aby členské státy zajistily rovný přístup k uživatelsky vstřícným informacím o udržitelnosti a změně klimatu prostřednictvím inkluzivního neformálního a formálního vzdělávání posilujícího postavení a podporujícího mezigenerační dialog a učení.“
14. Doporučení týkající se dílčího tématu 2 „Činnost a posílení postavení“: „Naléhavě vyzýváme členské státy, aby zaručily nezávislé poradní výbory na místní úrovni (např. výbory mládeže), které budou složeny z mladých lidí, s průřezovým důrazem na mladé lidi s omezenými příležitostmi, a budou jimi vybírány, a to s uplatněním udržitelného přístupu.“
15. Doporučení týkající se dílčího tématu 3 „Správa věcí veřejných a řízení“: „Doporučujeme vypracovat právní předpisy, které zajistí odpovědnost a transparentnost procesů tvorby politik v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje, a podpořit mechanismy účasti a hodnocení, které to umožní (např. mládežnické orgány, testy mládeže) na místní, regionální a evropské úrovni.“
16. Doporučení týkající se dílčího tématu 4 „Mobilita a solidarita“: „Naléhavě vyzýváme Evropskou komisi a členské státy, aby vypracovaly akční plány zaměřené na odvětví formálního vzdělávání a na trh práce s cílem zajistit formální uznání zkušeností a klíčových kompetencí získaných účastí na dobrovolnické činnosti a mobilitě ve vzdělávání“.

³ Tato doporučení byla formulována na konferenci EU o mládeži v březnu 2023 na závěr devátého cyklu dialogu EU s mládeží. Viz další podpůrná shrnutí k doporučením 1 až 5 v příloze II přílohy.

17. Doporučení týkající se dílčího tématu 5 „Přístup k infrastruktuře“: „Doporučujeme, aby Evropská komise a členské státy poskytly cenově dostupnou a přístupnou „klimatickou jízdenku pro mladé lidi“ jako univerzální multimodální nástroj veřejné dopravy na regionální, vnitrostátní a mezinárodní úrovni a aby Evropská komise podporovala členské státy při prosazování udržitelných způsobů veřejné dopravy“.

UZNÁVAJÍ, ŽE:

18. Účastníci konference EU o mládeži zdůraznili, že je třeba, aby byly všechny aspekty dialogu EU s mládeží inkluzivnější a rozmanitější a aby dialog měl větší dosah, pokud jde o různé skupiny mladých lidí, mimo jiné prostřednictvím dlouhodobé komunikační strategie, např. prostřednictvím společného loga, rozsáhlé propagace výsledků a dostupných informací uzpůsobených mladým lidem, a to i mimo rámec delegátů konference a hlavních účastníků dialogu EU s mládeží.
19. Účastníci konference EU o mládeži dále zdůraznili, že k tomu, aby výsledky dialogu EU s mládeží pronikly mimo oblast politiky mládeže, a projevíly se tak i mimo rámec odvětví mládeže, je důležitá účinná meziodvětvová spolupráce na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU. Dále bylo zmíněno, že členské státy a vnitrostátní pracovní skupiny hrají důležitou úlohu při zajišťování systematického monitorování a zpětné vazby s cílem zvýšit vnitřní transparentnost procesu.

VÍTAJÍ:

20. Rozhodnutí o Evropském roce mládeže (2022)⁴, jež soustřeďuje pozornost na mladé lidi a na jejich důležitou úlohu ve společnosti, jakož i posiluje postavení mladé generace, která byla během pandemie COVID-19 postižena nejvíce, a obnovuje její důvěru.
21. Vývoj Evropského portálu pro mládež a jeho opětovně potvrzenou funkci jednotného kontaktního místa pro účely dialogu EU s mládeží a souvisejících dokumentů jako příspěvek k zajištění institucionální paměti mezi jednotlivými cykly.
22. Závěry Rady o podpoře zapojení mladých lidí jakožto aktérů změn v zájmu ochrany životního prostředí, a zejména důraz kladený na podporu mladých lidí v jejich angažovanosti v oblasti životního prostředí a jejich působení v rámci probíhajícího rozvoje společnosti jako celku.
23. Závěry Rady o podpoře mezigeneračního rozměru v oblasti mládeže s cílem podpořit dialog a sociální soudržnost, zejména pokud jde o zdůraznění přínosu, který má sdílení zkušeností a kompetencí různých generací při budování pokojných a soudržných společností.
24. Důraz osmého cyklu dialogu EU s mládeží na cíl v oblasti mládeže č. 9 „Prostor a účast pro všechny“ a participativní proces, který vedl ke schválení závěrů Rady o posilování víceúrovňové správy v rámci podpory účasti mladých lidí v rozhodovacích procesech a závěrů Rady o ochraně a vytváření občanského prostoru pro mladé lidi, který usnadňuje smysluplnou účast mládeže.

⁴ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2316 ze dne 22. prosince 2021 o Evropském roce mládeže (2022), Úř. věst. L 462, 28.12.2021.

25. Aktivní účast mladých lidí a vnitrostátních pracovních skupin v rámci devátého cyklu dialogu EU s mládeží a zapojení mládežnických organizací do řady akcí poskytujících zpětnou vazbu v průběhu celého cyklu a provádění Evropského roku mládeže. Rovněž účast mladých lidí na neformálním zasedání ministrů školství a mládeže ve Štrasburku, na semináři o účasti mladých lidí na evropském projektu ve Štrasburku a na konferenci s názvem „Nárok na budoucnost“ v Bruselu s cílem shrnout výsledky dosažené v rámci Evropského roku mládeže a zamyslet se nad jeho odkazem.

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY S NÁLEŽITÝM ZOHLEDNĚNÍM ZÁSADY SUBSIDIARITY A V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ:

26. Při provádění a hodnocení příslušných politických reakcí týkajících se dílčích témat 1 až 5 devátého cyklu dialogu EU s mládeží případně zvážily doporučení uvedená výše v bodech 13 až 17.
27. Při provádění a hodnocení stávajících politik mládeže a navrhování budoucích politik mládeže v součinnosti se všemi politikami, které se dotýkají mladých lidí, zvážily výsledky devátého cyklu dialogu EU s mládeží. Prozkoumaly další způsoby provádění evropských cílů v oblasti mládeže č. 10 a č. 3 a jejich dílčích cílů.
28. Podporovaly, uznávaly a případně finančně podporovaly akce a programy v oblasti životního prostředí iniciované a vedené mladými lidmi, zejména ty, které jsou zaměřeny na boj proti změně klimatu a posílení začleňování, aby mladí lidé mohli iniciovat změny ve společnosti jako celku.

29. Posílily a zlepšily proces dialogu EU s mládeží tím, že vezmou v úvahu a ve vhodných případech budou uplatňovat osvědčené postupy z devátého cyklu dialogu EU s mládeží a zásady, jimiž se řídilo jeho provádění, zejména tím, že ústřední roli v tomto procesu svěří mladým lidem a mládežnickým organizacím a zajistí, aby dialog EU s mládeží byl procesem vedeným mladými lidmi, v jehož rámci vedou mladí lidé a činitelé s rozhodovací pravomocí konstruktivní dialog zaměřený na hledání řešení.
30. V příslušných případech posílily postavení národních rad mládeže jakožto hlavních zúčastněných subjektů v rámci vnitrostátních pracovních skupin s cílem umožnit jim koordinovat a vést dialog EU s mládeží na vnitrostátní úrovni.
31. Vyzvaly příslušné strany, aby zajistily stabilní administrativní a finanční podporu, jakož i nezbytné nástroje pro národní rady mládeže pro účely případného spolupředsednictví evropské řídicí skupiny, aby mohly během předsednictví svého členského státu převzít vedoucí úlohu v dialogu EU s mládeží, zejména prostřednictvím kapitoly „Mládež“ programu Erasmus+ v souladu s jeho právním základem a finančním nařízením EU.
32. Vybízely mladé lidi, mládežnické organizace a další zúčastněné strany v oblasti mládeže, aby více využívaly možností financování, které nabízí kapitola „Mládež“ programu EU Erasmus+, s cílem posílit účast mládeže a dialogy s mládeží na místní, regionální a vnitrostátní úrovni a případně je více propojit s procesem dialogu EU s mládeží.

33. Uznaly zapojení mezinárodních nevládních mládežnických organizací do procesu dialogu EU s mládeží a jejich přínos jakožto důležitých aktérů, pokud jde o zajištění silného evropského rozměru dialogu, a případně zajistily nezbytné předpoklady pro aktivní účast a zapojení těchto organizací do procesu dialogu EU s mládeží.
34. Pokračovaly v práci vykonané na všech úrovních během Evropského roku mládeže s cílem stavět dialog EU s mládeží do popředí a zviditelňovat jej v rámci akcí na místní, regionální, vnitrostátní a unijní úrovni a podporovat inkluzivní zapojení mládeže do rozhodovacích procesů na všech úrovních v souladu s osvědčenými postupy pro začleňování mládeže.
35. Zajistily, aby na evropské úrovni existovala dlouhodobá komunikační strategie s cílem zvýšit informovanost o dialogu EU s mládeží způsobem uzpůsobeným mladým lidem, a případně poskytly vnitrostátním pracovním skupinám dodatečnou podporu pro posílení jejich vlastní komunikace v souvislosti s dialogem EU s mládeží. Komunikační strategie by měla být pokud možno vytvořena v rámci společného vedení mládežnických organizací a zahrnovat mimo jiné společné logo dialogu EU s mládeží, označující všechna opatření v rámci tohoto dialogu na evropské, vnitrostátní, regionální a místní úrovni.
36. Přijaly vhodná opatření k zajištění smysluplné účasti mládeže v rámci všech příslušných oblastí politiky v souladu s činnostmi prováděnými během Evropského roku mládeže s cílem podpořit začleňování hlediska mládeže do všech příslušných oblastí politiky. Oblast politiky mládeže by měla sloužit jako spojnice s dalšími oblastmi tvorby politik, aby se zajistilo, že názory dětí a mladých lidí budou mít větší váhu a budou brány v potaz i v jiných odvětvích.

37. Dále rozvíjely monitorování a zpětnou vazbu týkající se výsledků dialogu EU s mládeží s cílem zvýšit transparentnost a zajistit smysluplnou účast mladých lidí ve všech částech a ve všech fázích rozhodovacích procesů.
38. Poskytovaly podporu, jakož i cílené nástroje a metody umožňující oslovit a připravit mladé lidi, kteří se dialogu EU s mládeží obvykle neúčastní, včetně mladých lidí s omezenými příležitostmi. Tyto nástroje a metody by mohly být v jednotlivých případech přizpůsobeny potřebám konkrétních skupin. Cílem by bylo poskytnout jednoduché komunikační nástroje k vysvětlení dialogu EU s mládeží a úlohy evropských orgánů způsobem uzpůsobeným mladým lidem a poskytovat odpovídající podporu v průběhu celého procesu.
39. Ve vhodných případech vypracovaly metody a prováděcí nástroje na místní, regionální, vnitrostátní a unijní úrovni zaměřené na způsoby, jak v praxi reagovat na sdělení a požadavky vyplývající z dialogu EU s mládeží a konferencí EU zaměřených na mládež, jakož i z Evropského roku mládeže.

VYZÝVAJÍ KOMISI, ABY V SOULADU SE ZÁSADOU SUBSIDIARITY:

40. Dále rozvíjela portál EU pro mládež a další příslušné komunikační nástroje tak, by byly uzpůsobeny mladým lidem s cílem zvýšit uživatelskou vstřícnost a viditelnost dialogu EU s mládeží, a to na základě osvědčených postupů z Evropského roku mládeže a devátého cyklu dialogu EU s mládeží.
41. Dále zapojovala koordinátora EU pro mládež do procesu zajišťování účasti mládeže v rámci všech příslušných oblastí politiky v souladu s odkazem Evropského roku mládeže a více zviditelnila dialog EU s mládeží jako nástroj pro zajišťování účasti mládeže.

A DÁLE PŘIPOMÍNÁJÍ, ŽE:

42. Obecnou tematickou prioritu příští trojice předsednictví (Španělsko, Belgie a Maďarsko) lze shrnout větou „Potřebujeme mladé lidi“.
43. Cílem je dále rozvíjet a posilovat dialog EU s mládeží během desátého cyklu s přihlédnutím k výsledkům, doporučením, slavnostním akcím a hodnocením předchozích cyklů.

PODKLADY

- BÁRTA O., Moxon D. (2023). EUYD9 Implementation Phase Report (Zpráva z prováděcí fáze devátého cyklu dialogu EU s mládeží). DOI: 10.5281/zenodo.7696299
- Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o posilování víceúrovňové správy v rámci podpory účasti mladých lidí v rozhodovacích procesech (Úř. věst. C 241, 21.6.2021, s. 3).
- Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o podpoře demokratické informovanosti a demokratické angažovanosti mladých lidí v Evropě (Úř. věst. C 415, 1.12.2020, s. 16).
- Závěry Rady o podpoře zapojení mladých lidí jakožto aktérů změn v zájmu ochrany životního prostředí (2022/C 159/07).
- Závěry Rady o podpoře mezigeneračního rozměru v oblasti mládeže s cílem podpořit dialog a sociální soudržnost (2022/C 495/03).
- Závěry Rady o ochraně a vytváření občanského prostoru pro mladé lidi, který usnadňuje smysluplnou účast mládeže (2021/C 501 I/04).

- Usnesení Rady o strukturovaném dialogu a budoucím vývoji dialogu s mladými lidmi v kontextu politik týkajících se evropské spolupráce v oblasti mládeže po roce 2018 (Úř. věst. C 189, 15.6.2017, s. 1).
- Eurofound (2021), Impact of COVID-19 on young people in the EU (Dopad pandemie COVID-19 na mladé lidi v EU), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk.
- Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o výsledcích osmého cyklu dialogu EU s mládeží (2021/C 504/01).
- Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže: strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (Úř. věst. C 456, 18.12.2018, s. 1)
- Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o výsledcích sedmého cyklu dialogu EU s mládeží: Strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (Úř. věst. C 212I, 26.6.2020, s. 1).
- Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, kterým se stanoví pokyny pro řízení dialogu EU s mládeží – Strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027 (Úř. věst. C 189, 5.6.2019, s. 1).

**PODPŮRNÁ SHRUTÍ K DOPORUČENÍM TÝKAJÍCÍM SE DÍLČÍCH TÉMAT 1 AŽ 5
DEVÁTÉHO CYKLU DIALOGU EU S MLÁDEŽÍ:**

Prováděcí fáze devátého cyklu dialogu EU s mládeží vycházela z pěti dílčích témat vybraných účastníky konference EU o mládeži, která se konala v lednu 2022 ve Štrasburku (Francie). Analýza prováděcí fáze se uskutečnila v únoru a březnu 2023 a poskytla poznatky a umožnila konkretizaci týkající se dvou hlavních oblastí v rámci podávání zpráv o provádění, konkrétně rozsahu činností uskutečněných během provádění a zjištěných dopadů vyplývajících z činností uskutečněných během provádění devátého cyklu dialogu EU s mládeží. Zpráva o prováděcí fázi⁵ sloužila jako základ pro jednání na konferenci EU o mládeži ve Växjö (Švédsko) v březnu 2023.

Tato příloha obsahuje podpůrná shrnutí k doporučením týkajícím se dílčích témat 1–5 cyklu, jež vypracovali účastníci konference.

1. Informovanost a vzdělávání

„Cílem našeho doporučení je zajistit důvěryhodné a inkluzivní informace o udržitelnosti a změně klimatu. Takovéto uživatelsky vstřícné informace přístupné lidem různých věkových kategorií a v různých fázích života nám pomáhají dosáhnout ekologičtější Evropy. Informace o těchto tématech musíme začlenit do všech typů vzdělávacího obsahu, jak neformálního, tak i formálního. Je důležité učit se společně a od sebe navzájem a přihlížet přitom k odlišným pohledům, jako jsou různé kultury a socioekonomické zázemí. Proto by měla být zohledněna klimatická spravedlnost. Není spravedlivé, aby mladí lidé nesli důsledky politik, které sami nevytvořili. Do vzdělávání o změně klimatu a potřebných řešení musí být aktivně zapojeny všechny generace.

⁵ BÁRTA O., Moxon D. (2023). EUYD9 Implementation Phase Report (Zpráva z prováděcí fáze devátého cyklu dialogu EU s mládeží). DOI: 10.5281/zenodo.7696299

Mladí lidé potřebují dovednosti, znalosti a platformy, aby mohli podnikat smysluplné kroky. Je důležité využít potenciál neformálního vzdělávání a uznat jeho praktické přínosy. Předpokládáme provádění prostřednictvím interdisciplinárního přístupu a využití potenciálu a poznatků mládežnických organizací a informačních služeb pro mládež, které jsou již k dispozici. Je nezbytné poskytnout pracovníkům ve výchově a vzdělávání zdroje, aby získali odpovídající odbornou přípravu a schopnost plnit svou úlohu. Vzhledem k tomu, že se jedná o živý proces, musí být soustavně hodnocen, monitorován a zlepšován.“

2. Činnost a posílení postavení

„Mladí lidé jsou v rámci rozhodovacích procesů, které mají vážný dopad na jejich budoucnost, neustále přehlíženi a jsou z nich vyloučeni. V zájmu řešení tohoto problému naléhavě vyzýváme ke zlepšení místních participativních mechanismů založených na přístupu zdola nahoru prostřednictvím posílení postavení mladých lidí, zejména těch s omezenými příležitostmi.

Ačkoli [takovéto poradní výbory] v některých zemích, jako je Finsko, Estonsko a Švédsko, v současné době již existují, uznáváme potřebu celoevropského rámce pro vytvoření účinnějších modelů pro efektivní postupy spolurozhodování mezi mladými lidmi a činiteli s rozhodovací pravomocí na místní úrovni. Tento přístup je třeba uplatňovat udržitelným a meziodvětvovým způsobem, aby byla zajištěna jak kontinuita procesů, tak i začlenění mladých lidí z různých prostředí a s odlišnými životními zkušenostmi. Zaujetí meziodvětvového přístupu implikuje, že by osoba mohla být současně vystavena několika formám diskriminace a marginalizace.

Tyto rady jsou vytvářeny prostřednictvím demokratických procesů vedených mladými lidmi, v nichž si mladí lidé volí své vlastní zástupce. Přesný proces a jeho logistika mohou odrážet příslušný místní kontext. Členové rad budou vystupovat jako mluvčí místní mládeže před zahájením procesů tvorby politik na místní úrovni, po jejich skončení i v jejich průběhu.

Je zásadně důležité, aby členské státy považovaly začleňování a zastoupení mladých lidí v rozhodovacích procesech za prioritu. Vytvořením nezávislých poradních výborů na místní úrovni a posílením postavení mladých lidí, zejména těch s omezenými příležitostmi, můžeme vybudovat lepší budoucnost pro všechny.“

3. Správa věcí veřejných a řízení

„Z konzultací v rámci devátého cyklu dialogu EU s mládeží vyplynulo, že velká část mladých lidí nemá důvěru v účinnost mechanismů tvorby politik týkajících se hospodářských, sociálních a environmentálních politik. Navzdory ambicím a snahám o jejich začlenění do uvedených procesů tvorby politik mladí lidé uvádějí, že jejich zapojení pravděpodobně nepřinese politickou změnu.

Účelem tohoto doporučení je zajistit, aby byli mladí lidé začleněni do celého procesu tvorby politik a jejich názory byly vyslyšeny, a zároveň poskytovat mladým lidem informace a zpětnou vazbu o opatřeních přijatých tvůrci politik v návaznosti na participativní aktivity a tyto informace a zpětnou vazbu sledovat, jakož i veřejně informovat o provedených změnách nebo odůvodňovat neprovedení změn ve stanovených lhůtách. Předmětný krok pomůže zvýšit transparentnost a odpovědnost na všech úrovních tvorby politik.

Toto doporučení přispívá k posílení úlohy mládežnických orgánů, včetně místních, regionálních, vnitrostátních a evropských rad mládeže, k posílení dialogu EU s mládeží a k zavedení nástrojů pro posuzování dopadů, jako jsou „testy mládeže“. To umožňuje lépe zacílené politiky, které mají dopad, usilují o snížení rozdílů v nerovnosti a podporují současné i budoucí generace.“

4. Mobilita a solidarita

„V rámci Evropského roku dovedností 2023 byla zdůrazněna naléhavá potřeba podporovat motivaci k rekvalifikaci a prohlubování dovedností pracovní síly, což přispěje k udržitelnému růstu a povede k dobře vybavenému odvětví formálního vzdělávání a konkurenceschopnému trhu práce. Proto důrazně podporujeme účast evropské mládeže na dobrovolnické činnosti a mobilitě ve vzdělávání jakožto aktivní vzdělávací proces pro další rozvoj dovedností. Současně roste nepochopení nejen ze strany mladých lidí, ale i tvůrců politik, institucí formálního vzdělávání a trhu práce, což brání v tom, aby byla uznána hodnota těchto zkušeností nebo kompetencí, které evropská mládež může takto rozvíjet.

Většina mladých lidí nemá z důvodu nedostatku informací, jazykových bariér, nedostatečných finančních zdrojů a dalších osobních povinností k mobilitě přístup. Jsou proto zapotřebí dostupné informace uzpůsobené mladým lidem, které pocházejí z důvěryhodného zdroje, jakož i obecná osvětová kampaň, aby všichni mladí lidé v Evropě tyto příležitosti uznali, a byla tak posílena inkluzivnější společnost v souladu s cílem mládeže č. 3.

Evropská komise by měla zahájit proces, jehož účelem je zapojit členské státy do vedení konzultací s cílem vypracovat ve dvouletém časovém rámci národní akční plány se zaměřením na větší dostupnost dobrovolnické a vzdělávací mobility pro mladé lidi, zejména pro mladé lidi s omezenými příležitostmi. Kromě toho by členské státy měly vytvořit rámec pro uznávání kompetencí a dovedností získaných během krátkodobé a dlouhodobé dobrovolnické a vzdělávací mobility jako součást svých akčních plánů a uznat, že tyto zkušenosti jsou přínosné pro jejich práci a kurikula.“

5. Přístup k infrastruktuře

„Navzdory stávajícím slevám jízdného je doprava z důvodu regionálních rozdílů nadále překážkou v každodenním životě mnoha mladých lidí, zejména ve venkovských oblastech, neboť je zastaralá anebo nedostatečná. Doprava ovlivňuje studium, práci a každodenní život mladých lidí. Pro rozvoj našich systémů veřejné dopravy má zásadní význam dostupnost, cenová dosažitelnost a všeobecná přístupnost. Využívání veřejné dopravy mladými lidmi snižuje migraci z venkova do měst, a pomáhá tak udržet venkovské obyvatelstvo, neboť se tím omezuje kongesce a mladí lidé jsou motivováni k tomu, aby zůstali, a zároveň se podporuje udržitelné bydlení ve venkovských i městských oblastech.

Cílem iniciativy „Klimatická jízdenka pro mládež“ je zavést jednoduchý systém, jehož účelem je poskytnout mladým lidem přístupnou, cenově dosažitelnou a dostupnou veřejnou dopravu v regionálním, vnitrostátním a mezinárodním měřítku. Věříme v holistický přístup k sociální a environmentální udržitelnosti. Rovněž usilujeme o to, aby si mladí lidé mohli častěji volit udržitelné možnosti cestování a členské státy budovaly z dlouhodobé perspektivy udržitelnější infrastrukturu a posílily mobilitu a solidaritu mezi sebou navzájem.

Klimatická jízdenka EU pro mládež je pilotní iniciativa, jejímž cílem je vytvořit jednotnou digitální platformu na třech různých úrovních: regionální, celostátní a mezinárodní. Na prvních dvou úrovních by byla dobrovolná, přičemž Evropská komise by ji podporovala, a to pouze v členských státech, které o ni projeví zájem. Mezinárodní úroveň by podléhala harmonizaci na úrovni EU. Účelem platformy bude přizpůsobovat se vnitrostátním cenám a sloužit jako fórum pro prezentaci osvědčených postupů. Pokud jde o udržitelnou veřejnou dopravu, chceme, aby mladí lidé prosperovali, a nikoli jen přežívali.“